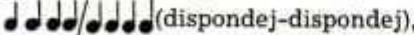

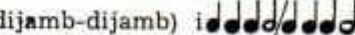
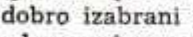
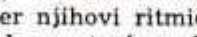
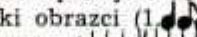

ili ponavlja ju, čini ovu grupu pjesama zasebnom, odnosno čini posebnu vrstu melopoetske strukture. Napjev pjesme sa strukturom teksta A, A može potpuno odgovarati i pjesmi sa strukturom teksta A, B (pod uvjetom da su stih i metar isti). Međutim, taj isti napjev neće odgovarati pjesmi sa strukturom teksta a₁AA, nego će u tom slučaju melodija biti proširena upravo za onaj dio članka stiha koji je ponovljen, a to je već sasvim nova melodija i melopoetska struktura. *Prema tome, melopoetski oblik ne možemo određivati na osnovu sadržaja teksta, nego na osnovu njegove strukture.*

U drugom dijelu referata autor navodi tri vrste ritmičkih obrazaca napjeva prema kojima se najčešće kreću pjesme iz navedenih zbirki. To su: , i (peon IV-peon IV). Priloženi muzički primjeri za treći ritmički obrazac nisu dobro izabrani jer njihovi ritmički obrasci (1. i 2.) ne odgovaraju navedenom trećem obrascu (). Autor također malo govori o metričkim obrascima stiha kao i o tome da li se akcent govorne riječi stiha podudara ili ne podudara s metrom stiha, i da li se metar stiha podudara ili ne podudara s ritmom napjeva.

Dunja Rihtman

VILTIS. A Folklore Magazine. Editor V. F. BELIAJUS. Vol. 27, Nos 4,5; Vol. 28 Nos 1—3. Denver, Colorado, 1968. i 1969.

Viltis je jedan od rijetkih informativnih folklornih časopisa, aktualan i pun obavijesti o plesnom folkloru, o radu folklornih društava u Americi, o festivalima širom svijeta, o publikacijama, seminarima, gramofonskim pločama i sličnom. U njemu se može naći mnogo priloga o Jugoslaviji i njenu folkloru. Npr., u broju od prosinca 1968. donijet je prikaz zagrebačke Smotre folkloru, a slika s te smotre, pored mnogobrojnih u samom tekstu, našla se i na naslovnoj stranici časopisa. U istom prilogu autorica Nives Ritig piše i o geografskoj podjeli narodnih plesova u Jugoslaviji oslanjajući se na svoj istoimeni rad. Američki koreograf Richard Crum daje opise nekih srpskih, hrvatskih i slovenskih plesova. Najveći dio ovog broja, kao i ostalih, donosi obavijesti, o kojima je već bilo govora. U broju od listopada-studenog 1969. objavljen je veći članak što ga je napisao Zelig Yampolski pod naslovom »Ples u Jugoslaviji«. Članak sadrži nepotpune i samovoljne tvrdnje o povijesti, običajima, nošnji, glazbi i plesovima Srbije, dok o ostalim krajevima nema ni riječi. Časopis inače redovno obavještava i o seminarima što ih organizira Prosvjetni sabor Hrvatske te o predavanjima naših stručnjaka u raznim krajevima Evrope i Amerike. U Viltisu, koji bi se moglo nazvati i časopis-informator, može se naći i zanimljivih, ne doduše uvijek temeljito fundiranih priloga, s podacima korisnim i stručnjaku. Među ostalim, takvi se podaci mogu naći u člancima koji govore o rumunjskom folkloru (Sunny Bloland), o epidemijским plesovima (Anne Ingram), o majskim običajima u Eengleskoj (Venetia Newall) i o utjecaju obrada narodnih plesova u izvođenju gradskih ansambala na autentične plesove (Elsie Dunin).

Svaki broj donosi nekoliko opisa plesova raznih zemalja, koji na žalost nisu prikazani Labanovom kinetografijom.

Viltis korisno služi svojoj svrsi, ali bi redakcija morala pažljivije odabirati priloge koji imaju kakve-takve naučne pretenzije.

Ivan Ivančan

GRAMOFONSKE PLOČE

MUZIKA I TRADICIJA. Pesme i igre naroda Jugoslavije. Izbor snimaka i tekst DRAGOSLAV DEVIĆ. Radio-televizija Beograd, Produkcija gramofonskih ploča. LPV 190, Vol. 1.

Ploča sadrži 19 snimaka vokalne, vokalno-instrumentalne i instrumentalne muzike naroda Jugoslavije. Od toga su 3 snimke s područja Srbije, 5 snimaka iz Bosne i Hercegovine, 3 iz Hrvatske, 2 iz Crne Gore, 3 iz Makedonije i 3 snimka s područja Kosova i Metohije. Muzička tradicija naroda Slovenije nije ovaj put zastupljena ni sa jednim primjerom. Budući da autor ploče u svom popratnom komentaru govori o najbitnijim osobinama i oblicima muzičke tradicije naroda Jugoslavije, smatram da su se među tim snimcima morali naći i primjeri muzičkog folklor te republike, ili je pak u komentaru trebalo obrazložiti zbog čega su spomenuti primjeri izostali.

Na ploči su snimci uglavnom poredani prema republičkoj pripadnosti, no ja ću ih u ovom prikazu erupirati u slijedeće tri cjeline: a. primjeri vokalne muzike; b. primjeri vokalno-instrumentalne muzike; c. primjeri instrumentalne muzike.

Primjeri vokalne muzike:

»Oj devojko, julo bulo, brigo materina« (pjesma s prela), »Jetrve se na dvor sabiraju« (žetelačka pjesma na »dugački glas«) (obje pjesme su iz Svrlijiga, istočna Srbija); »Oj sinjsko kolo i sinjske divojke« i »Aj ne vij vuče, ne guči gavrane« primjeri su »ojkanja« iz Glavica u okolini Sinja (Hrvatska); »Oj jesenjske duge noći« — »sedeljačka« pjesma na »kratki glas«, »Oj nemoj, lolo, nemoj, moj nevene« — pjesma uz poljske radove — kopačka, na »dugački glas«, »Kad je bila dvad'seta godina« — epsko-lirska pjesma iz NOB-e, »Mala moja, moj cvijete rosni« — momačka ljubavna pjesma na »kratki glas« (svi primjeri su iz Husina kraj Tuzle, zapadna Bosna).

Primjeri vokalno-instrumentalne muzike:

»Il' je vedro, il' oblačno, il' je tamna noć« — ševdalinka, uz saz (Sarajevo, Bosna); »Dim se vije na vrh Čakora« — uz gusle, epska pjesma, fragment, (Rugovo, Kosovo); »Iskarala popadika prase da si pase« — uz čemane (Rugince, Makedonija), »Slezi Maro« — uz pratnju kavala, gajdi, tambura, tapana — svatovska pjesma (Makedonija); »Grujičića Mara« — uz gusle, epska pjesma (Titograd, Crna Gora).